

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при ХОВА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАРДІФФСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕТРОПОЛІТАН (Велика Британія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (Республіка
Польща)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА В
ПОЗНАНІ (Республіка Польща)

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

18 травня 2023 року

Харків 2023

УДК 001.891:37
НЗ4

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Скидан Я. А. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, заступник голови ради молодих учених ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Матей Ю. Ф. – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна;

Чихаріна К. І. – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, викладачка кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 17 травня 2023 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 18 трав. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 244 с.

У збірнику відображено тези IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практикам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2023

економічної, інформаційної, психологічної, технічної, фізичної) допоможе створити належні безпечні та комфортні умови для ефективної організації освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Васянович Г. До поняття безпеки освітнього середовища: аспекти дослідження. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2017. № 13. С. 10–12.

2. Державна служба якості освіти України Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки. 2022. Режим доступу: <https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/> (дата звернення: 22.04.2023).

3. Державний стандарт України ДСТУ 2293-99 Охорона праці. 2000. Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=21726 (дата звернення: 22.04.2023).

4. Духневич В. М. Створення безпечного освітнього середовища: «Шість кроків до безпеки» <https://politpsy.org/index.php/popp/article/view/105/105> (дата звернення: 22.04.2023).

5. Єнін М. Н. Безпека // Велика українська енциклопедія. Режим доступу: <https://vue.gov.ua/Безпека> (дата звернення: 22.04.2023).

6. Кабінет Міністрів України Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти (№301-р від 07 квітня 2023 р.). Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-kontseptsii-bezpeky-zakladiv-osvity-i070423-301> (дата звернення: 22.04.2023).

7. Кириленко Н. М. Проблеми інформаційної безпеки освітнього середовища вищого навчального закладу. Матеріали третьої міжнар. наук.-практ. конф. «Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та ін. Львів : ЛДУ БЖД, Ч.1. 2012. С. 149–151.

ДИДАКТИЧНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗАНЯТТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Д.С. Ципіна

доцент кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харків, Україна

Згідно з аналітичними даними, найбільш конкурентоспроможними є випускники, здатні навчатися впродовж всього життя, працювати в команді, успішно взаємодіяти у багатокультурному середовищі. Серед умінь, спільних для всіх компетентностей, виокремлюють компетентність усвідомлювати й розуміти власні емоції та емоції інших людей та керувати ними, тобто емоційний інтелект. Високий рівень розвитку емоційного інтелекту дозволяє

ефективно керувати власною емоційною сферою, без складнощів адаптуватися в професійному середовищі, швидше досягати результатів у взаємодії з оточуючими.

Важливість аспекту розвитку емоційного інтелекту є предметом наукових досліджень вітчизняних та закордонних учених різних наукових галузей (Г. Березюк, Т. Кириленко та ін.). У більшості досліджень прослідковується спільність думок щодо структури емоційного інтелекту: з одного боку, це здатність до керування власними емоціями, з другого – вміння забезпечити дружню емоційну атмосферу у взаємодії з іншими людьми, що знаходить відображення у використанні різноманітних методів та прийомів.

Прояв емоційного інтелекту передбачає вміння створити сприятливу комунікативну атмосферу, тому за доцільне вважаємо забезпечення студентами таких завдань, які б дозволили їм працювати на занятті з іноземної мови у групах або парах. Такі завдання ми рекомендуємо застосувати з урахуванням прогресії: так, на першому етапі слід починати з коротких, чітко контрольованих завдань, а потім переходити до таких, що передбачають більшу автономію та підвищують експліцитно взаємодію студентів, їхнє активне слухання та постійну зміну ролей.

Одним з підходів до формування емоційного інтелекту студентів економічної галузі можна визначити використання методів проблемного навчання, до яких належать круглий стіл, рольова та ділова ігри, метод проектів, розв'язання кейсу, дискусія.

Умовою забезпечення розвитку емоційного інтелекту є динамічність, постійна новизна або варіативність комунікативних ситуацій, з якими можуть зіткнутися студенти у майбутній професійній діяльності. За рахунок механізмів дискурсивності (розвиток стратегії й тактики мовця), випередження (завдяки врахуванню реакцій співрозмовника), вибору (автоматичний ситуативний виклик лексичних одиниць через їх співвіднесеність з мовленнєвими задачами) у студентів під час опанування іноземної мови відбувається паралельний розвиток емоційного інтелекту.

Участь студентів у дискусії дає можливість для пошуку і закріплення еталонів комунікативної поведінки; сприяє формуванню культури діалогу, вміння вести дискусію, зокрема аргументовано доводити власну думку; також створенню атмосфери інтелектуального співробітництва, вихованню поважного і толерантного ставлення до думки опонента, розвиткові суб'єктивної активності й уміння слухати.

Ефективними засобом формування емоційного інтелекту є рольові та ділові ігри, які сприяють не тільки укріпленню різноманітних когнітивних навичок та здібностей, але й забезпечують базу для емоційного та соціального розвитку, а також використання студентами на занятті з іноземної мови таких онлайн-інструментів, як Voicethread, Vocaroo, Toondoo, Storybird, Slidestory.

Список використаних джерел

1. Березюк Г. Емоційний інтелект як детермінанта внутрішньої свободи особистості. Психологічні студії Львівського ун-ту. 2002. С. 20–23.
2. Кириленко Т. Психологія: емоційна сфера особистості. Київ: Либідь, 2007. С. 180–181.

РОЗВИТОК ВИЩОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

Л. Цяньє

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

С.Є. Лупаренко

доктор педагогічних наук, професор

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Розвиток вищої музичної освіти в Китайській Народній Республіці обумовлений сучасними високими вимогами до підготовки працівників у сфері музичного мистецтва, посиленням уваги держави до мистецької складової освіти, оновленням навчальних програм мистецьких навчальних дисциплін, зростанням глобальної конкуренції між талановитими особистостями тощо. Так, у «Рішенні про ефективне посилення роботи з естетичного виховання в коледжах і закладах вищої освіти в нову епоху», що було видане Міністерством освіти КНР у квітні 2019 р., ідеться про важливість виховання гуманістичних якостей здобувачів вищої освіти, посилення уваги до формування естетичної культури особистості тощо. Відповідно, вища музична освіта повинна дотримуватися сучасних тенденцій і нових умов життя, реалізуючи оновлені навчальні програми і застосовуючи новітні форми організації та методи навчання й виховання.

Так, науковці (Хуа Іннь, Чжан І, Чжао Хунбін) [1; 2] стверджують, що вища музична освіта в КНР повинна поступово перейти від елітарної професійної музичної освіти до народної музичної освіти, тим самим популяризувати її та збільшуючи кількість здобувачів, що опановують цю галузь, орієнтуватися на стандартизацію мистецьких дисциплін, зробити більший акцент на музичну практику, а не лише на вивчення теорії музичного мистецтва, оптимізувати систему оцінювання якості вищої музичної освіти, розширювати можливості використання інновацій, спрямовуватися на зміцнення зв'язків із закладами вищої освіти в різних країнах світу тощо. Рушійною силою постійного підвищення якості вищої музичної освіти є її реформування та розвиток.

Відповідно, сучасна вища музична освіта в Китаї розвивається в напрямі популяризації, модернізації, відкритості та підвищення якості вищої музичної освіти, оновлення програм підготовки працівників у сфері музичного мистецтва (з акцентом на особистісну й соціальну орієнтацію), популяризації музичної освіти, оновлення форм і методів навчання музичному мистецтву з метою розвитку професійних здібностей здобувачів

Мартинюк В.П., Сиско Н.М. Вольові якості у житті особистості	83
Мацькевич В.М., Ленчук Т.Л. Міжпредметні зв'язки для вибіркової дисципліни «радіологія» у підготовці магістрів за спеціальністю медицина	84
Михайлюк Н.В., Ламааши М. Особливості викладання «іноземної мови (за професійним спрямуванням)» для майбутніх бакалаврів банківської справи	86
Мільчевська С.П., Мельничук С.Л. Психологічний розвиток дошкільників	87
Ніколаєва Д.Л., Кондратюк С.М. Роль самооцінки у житті особистості	89
Парашук Р.І., Кондратюк С.М. Спілкування учнів молодших класів	90
Петровська Д.В., Кондратюк С.М. Саморегуляція у підлітковому віці	92
Пилипенко В.А., Пінський О.О. Сторітелінг як засіб формування сучасної природничої освіти в учнів загальноосвітньої школи	93
Побережна Г.Л., Кондратюк С.М. Самотність у підлітковому віці	95
Рибалка М.О., Митцева О.С. Покращення розвитку Soft skills для професійної та навчальної діяльності	96
Світлична А.С., Ємець А.А. Особливості зображення лікарів у творах української дитячої літератури	98
Сирота А.Р., Ємець А.А. Аналіз підручника з читання для учнів початкової школи Латвії	99
Соколовський А.О., Сиско Н.М. Емпатія як професійно важлива якість майбутніх психологів	101
Соланський С.С. Фортепіанні твори Клода Дебюссі в музично-педагогічному репертуарі	102
Стахова Р.Р., Кондратюк С.М. Прояв девіантної поведінки підлітків	104
Тарасенко О.М., Башкір О.І. Інтерактивне навчання як метод формування навичок командотворення в здобувачів вищої педагогічної освіти	105
Телепов С.М., Лупаренко С.Є. Принципи формування підприємницької компетентності особистості	107
Федоренко В.В., Собченко Т.М. Створення безпечного освітнього середовища в закладах вищої освіти	109
Ципіна Д.С. Дидактичні засоби розвитку емоційного інтелекту майбутніх фахівців економічної галузі на занятті з іноземної мови	111
Цяньє Л., Лупаренко С.Є. Розвиток вищої музичної освіти в Китайській Народній Республіці: проблеми та виклики	112
Чихаріна К.І., Гавриш І.В. Інтелектуальна еліта нації як рушійна сила розвитку країни	114
Швидкий Б.О., Мельничук С.Л. Роль стресів у житті особистості	115
Секція 3. Сучасні тенденції розвитку природничих наук	117
Деменко А.В., Твердохліб Т.С. Steam-освіта як новий напрямок у викладанні природничих наук	119
Клімов М.В., Журавльова І.М. Мікрозелень як інструмент розвитку знань та кругозору школярів	119
Коптева Т.С. Сучасні межі криворізької ландшафтно-технічної системи	120
Кравченко С.Є., Ликова І.О. Еколого-освітні заходи НПП «Слобожанський»	122
Курко О.О., Бачинська Я.О. Тенденції впровадження педагогічних технологій на уроках біології в умовах сьогодення	125
Ноздрачова Д.П., Грановська Т.Я. Можливості штучного інтелекту в освітньому процесі хімії	126
Плем'яник Д.М., Ловчикова В.М., Борисенко К.В. Тенденції розвитку природничих наук на прикладі проведення наукових конференцій на базі ЗВО України	128

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених
Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів,
аспірантів, докторантів, молодих учених
(Харків, 18 травня 2023 р.)

Відповідальна за випуск: **Башкір О. І.**

Технічний редактор:

Скидан Я.А. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, заступник голови ради молодих учених ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Тези друкуються в авторській редакції

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть автори

Обсяг: 16.5 ум. друк. арк.

Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29